

Sajtóközlemény

Luxembourg, 2020. november 11.

Tőkepiaci unió: lassú az előrehaladás

A tőke szabad mozgása az Európai Unió egyik fő hosszú távú célkitűzése, a személyek, áruk és szolgáltatások szabad mozgása mellett az egységes piac egyik pillére. Az Európai Számvevőszék által ma bemutatott jelentés szerint bár a Bizottság törekszik a tőkepiaci unió (CMU) létrehozására irányuló ambiciózus cél megvalósítására, az eredmények még váratnak magukra.

Az Unióban a vállalkozások hagyományosan nagyrészt a bankokra támaszkodnak tevékenységeik finanszírozásához. Hogy alternatív finanszírozási forrást biztosítson az induló vállalkozások és a kis- és középvállalkozások (kkv-k) számára, valamint minél több magántőkét mozgósítson, a Bizottság 2015 óta törekszik arra, hogy a bankunió mellett létrehozza a tőkepiaci uniót is. A tőkepiaci unió általánosabb célja ezenfelül, hogy felszámolja az Unió területére irányuló, határokon átnyúló beruházások előtt álló akadályokat.

„A tőkepiaci unió projektje még nem zárult le, és sok még a tennivaló – jelentette ki Rimantas Šadžius, a jelentésért felelős számvevőszéki tag. – A kkv-k finanszírozási lehetőségeinek diverzifikálására irányuló bizottsági intézkedések és a tőkepiaci unióon belüli helyi tőkepiacok fejlesztésére irányuló erőfeszítések mindeddig nem fejtették ki a várt katalizátorhatást. Véleményünk szerint továbbra is ambiciózus és sürgős prioritást jelent, hogy növelni kell a magánszektor tőkepiacokon keresztül kockázatmegosztásának súlyát. Az így kialakuló uniós pénzügyi rendszer nemcsak stabilabb és a válságokkal szemben ellenállóbb lenne, de alkalmasabb lenne a növekedés fellendítésére is, különösen azokban az esetekben, amikor a hagyományos banki finanszírozás nem könnyen elérhető vagy meghiúsul.”

A számvevők megállapították, hogy bár történt némi előrelépés, túl nagyok voltak a keltett várakozások, és nem volt reális, hogy a tőkepiaci unióval kapcsolatban bevezetett intézkedésekkel valóra lehessen váltani azokat. A jogalkotási aktusok többségét egyelőre nem, illetve csak nemrég hajtották végre. A Bizottság tőkepiaci unióra vonatkozó cselekvési tervének számos olyan kulcsfontosságú intézkedését, amelynek még nem kezdődött meg a végrehajtása, csak maguk a tagállamok hajthatják végre, illetve azok megvalósításához elengedhetetlen a tagállamok teljes támogatása. Sok olyan intézkedés, amelyet a Bizottság saját hatáskörén belül megtehetett, nem kötelező erejű vagy csak szűk területeket fedett le a tőkepiaci unió célkitűzései közül. Ezek az intézkedések nem vezettek jelentős előrelépéshez a tőkepiaci unió megvalósítása terén.

E sajtóközlemény célja, hogy összefoglalót nyújtson az Európai Számvevőszék által elfogadott különjelentésekről. A jelentés teljes szövege letölthető a Számvevőszék honlapján: www.eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

A számvevők szerint a vállalkozások finanszírozási forrásainak diverzifikálására irányuló intézkedések túl gyengék voltak ahhoz, hogy ösztönöznék és katalizálni tudják a piaci finanszírozás növelésével járó strukturális átalakulást az Unióban. Megjegyzik például, hogy a kkv-k nyilvános piacokhoz való hozzáférése eddig nem javult jelentősen, illetve nem vált olcsóbbá. Megemlíti továbbá, hogy a Bizottság többet is tehetett volna azért, hogy előmozdítsa a pénzügyi műveltség elmélyítését a kkv-k és a potenciális befektetők körében. Emellett az értékpapírosításra (amely közvetett finanszírozási eszközként működhetett volna a kkv-k számára) vonatkozó jogszabályok pozitív lépést jelentettek, de még nem hozták meg a várt hatást, nevezetesen a finanszírozáshoz jutás megkönnyítését, és nem segítették a bankokat hitelezési kapacitásuk növelésében.

A tagállamok között szembeötlő földrajzi egyenlőtlenségek vannak helyi tőkepiacok kapitalizációját, likviditását és mélységét illetően. A nyugati és északi tagállamok jellemzően mélyebb tőkepiacokkal és önmagukat erősítő tőkeközpontokkal rendelkeznek, míg a keleti és déli tagállamok lemaradással küzdenek ezen a téren. A számvevők megállapították, hogy a Bizottság nem dolgozott ki átfogó és egyértelmű uniós stratégiát e különbségek leküzdésére. Megítélésük szerint a Bizottság az európai szemeszter keretében betöltött koordinációs szerepét kihasználva előmozdította a helyi tőkepiacok fejlesztését és integrációját, és támogatást nyújtott néhány tagállamnak. Ugyanakkor nem tett ajánlást a kevésbé fejlett tőkepiacokkal rendelkező tagállamoknak arra nézve, hogy hajtsanak végre megfelelő strukturális reformokat.

A számvevők észrevételezték azt is, hogy a tőkepiaci unióra vonatkozó cselekvési terv nem hozott áttörést a határokon átnyúló tőkeáramlások fő akadályainak felszámolása terén. Ezek az akadályok gyakran a nemzeti törvényekre (például a fizetésektelenség és a forrásadó területén), illetve a pénzügyi műveltség hiányára vezethetők vissza. Az akadályok kezelésében nem történt érdemi előrehaladás, részben a tagállamok támogatásának hiánya miatt.

A tőkepiaci unióra vonatkozó cselekvési tervvel kapcsolatban szintén problémát jelentett, hogy homályosan fogalmazták meg a célkitűzéseket. A prioritásokat csak a folyamat későbbi szakaszában tűzték ki. Ahol léteztek célok, azok általában nem voltak mérhetőek. A számvevők továbbá megállapították, hogy az előrehaladást nem követték nyomon rendszeresen és következetesen. Javasolják, hogy a Bizottság jelentősen erősítse meg monitoringkeretét.

A számvevők számos egyéb ajánlást is megfogalmaztak a Bizottság számára a tőkepiaci unióra irányuló projekt eredményességének javítása érdekében: javasolják például, hogy tegyen célirányos fellépéseket a kkv-k tőkepiaci hozzáféréseinek további könnyítésére, valamint hozzon intézkedéseket a szétaprózódottság csökkentésére és a határokon átnyúló beruházások fő akadályainak felszámolására. Emellett a számvevők arra kérik a Tanácsot, fontolja meg, hogyan vihető tovább a saját tőke és a hitel – a tőkepiaci unió fejlődését hátráltató – aszimmetrikus adóügyi megítélésének orvoslására vonatkozó bizottsági javaslat.

Háttér-információk

Ellenőrzési munkáját a Számvevőszék a COVID-19 járvány kitörése előtt véglegesítette, a jelentés ezért nem veszi figyelembe a világjárvány nyomán bekövetkezett új szakpolitikai fejleményeket és egyéb változásokat.

A Számvevőszék több kapcsolódó témában is tett közzé jelentéseket, többek között az [európai szemeszterről](#), az [Európai Beruházási Tanácsadó Platformról](#), a [kkv-knál folyó innovációról](#) és a [kockázati tőkére irányuló uniós beavatkozásokról](#).

A sajtó rendelkezésére áll: Claudia Spiti – E: claudia.spiti@eca.europa.eu - M: (+352) 691 553547